



[REDACTED] med enskild firma

Fittja Guld

[REDACTED]

RekMb

Beslut om sanktionsföreläggande

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län (Länsstyrelsen) beslutar att förelägga [REDACTED] med enskild firma Fittja Guld att betala en sanktionsavgift om trettiotusen kronor (30 000 kronor).

Ett skriftligt godkännande av föreläggandet (sanktionen) ska ske inom tre veckor från det att [REDACTED] tagit del av detta föreläggande, se bilaga 1. Ett godkännande som görs efter den tiden är utan verkan.

Om föreläggandet inte godkänns inom den förelagda tiden får Länsstyrelsen lämna in en ansökan om att sanktionen ska beslutas av förvaltningsrätten.

Beskrivning av ärendet

Den 20 april 2022 inledde Länsstyrelsen ett ärende om tillsyn. Tillsynen inleddes genom att Länsstyrelsen genomförde ett oannonserat platsbesök hos den enskilda firman Fittja Guld (företaget) i dess lokaler. Under platsbesöket har sammanfattningsvis följande framkommit.

Företaget har bedrivit verksamhet sedan början av mars eller mitten av februari 2022. Företaget tar emot kontanter utan begränsning. Den dyraste varan i butiken har ett pris på cirka [REDACTED] kronor. Om en kund vill handla för 50 000 kronor eller mer i kontanter så efterfrågar företaget pengarnas ursprung och kopierar underlag om kunden har sådant. Inga andra kundkännedomsgärder vidtas. Vid ett tillfälle kontrollerade företaget att kundens namn på legitimation stämde överens med namnet på kortet som denne betalade med. Företagets personal blev

då utskäld och sedan dess ställs inga frågor eller kontroller kring kundens identitet. Företaget betalar även ut kontanter om kunden så önskar. Inga frågor ställs av företaget i sådana fall.

Företaget uppgav vidare att det inte har någon allmän riskbedömning eller några övriga rutiner och riktlinjer i sin verksamhet vad avser åtgärder mot penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Vad gäller registrering i Bolagsverkets register mot penningtvätt uppgav företaget inledningsvis att det är registrerat i nämnda register. Länsstyrelsen konstaterade dock under platsbesöket att så inte var fallet.

Under platsbesöket togs en rapport från kassaapparaten ut som visar att företaget mellan den 1 februari 2022 till och med den 20 april 2022 genomfört [REDACTED] kontanta transaktioner. Den sammanlagda summan av dessa transaktioner uppgår till [REDACTED] kronor.

Den 5 juli 2022 skickade Länsstyrelsen en underrättelse med möjlighet att inkomma med yttrande över tjänsteanteckning som upprättats över platsbesöket. I underrättelsen angav Länsstyrelsen att myndigheten kan komma att besluta att förelägga företaget att göra rättelse, meddela en sanktionsavgift eller besluta att förelägga företaget att upphöra med den tillsynspliktiga verksamheten samt meddelade att ett föreläggande får förenas med vite. Personen som under platsbesöket uppgett sig vara butikschef har avhört och uppgett att företaget inte har några invändningar mot tjänsteanteckningen varför det inte kommer att yttra sig.

Vid kontroll mot Bolagsverkets register mot penningtvätt den 14 februari 2023 framgår att företaget registrerats i nämnda register den 3 maj 2022 och bedriver följande verksamhet: kontanthandel, guld och ur.

Motivering till beslutet

Gällande bestämmelser

Se bilaga 2.

Länsstyrelsens bedömning

Penningtvätsregelverket¹ gäller bland andra verksamhetsutövare som driver yrkesmässig handel med varor där det kan antas att det, nu eller framöver, betalas ut eller tas emot kontanter på belopp som uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer. Det kan vara en enstaka transaktion

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2021:36) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

eller flera transaktioner som har ett samband och tillsammans uppgår till 5 000 euro.²

Av penningtvättslagen framgår att större kontanta betalningar är förenade med hög risk för penningtvätt.³ Syftet med penningtvättslagen är att förhindra att bland andra de som bedriver handel med varor mot kontant betalning utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.⁴

Företaget bedriver verksamhet som omfattas av penningtvättslagen och är därför skyldigt att vidta åtgärder för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med penningtvättsregelverket.

Länsstyrelsen har inom ramen för tillsynen undersökt hur företaget efterlever kraven i penningtvättsregelverket. Länsstyrelsens utredning visar att företaget har brustit när det gäller samtliga delar av penningtvättsregelverket.

Länsstyrelsen konstaterar att företaget inte har upprättat någon allmän riskbedömning av verksamheten. Företaget har således inte haft någon allmän riskbedömning som kunnat läggas till grund för verksamhetens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Företaget har även helt saknat rutiner och riktlinjer för att motverka risken för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Sammantaget har Länsstyrelsens granskning visat att företaget inte uppfyller kraven enligt penningtvättsregelverket i någon del.

Länsstyrelsens tillsyn av företaget har visat att ovan angivna brister i efterlevnad av penningtvättsregelverket föreligger. Överträdelserna av penningtvättsregelverket är synnerligen allvarliga vilket innebär att företaget har löpt ökad risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Den förhöjda risken har förelegat sedan företaget startades. Länsstyrelsens bedömning är att överträdelserna har medfört markant ökning av risken för att verksamheten kan bli utnyttjad för penningtvätt och finansiering av terrorism. Företaget har även, genom att inte ha följt penningtvättsregelverket, främjat osund konkurrens på marknaden.

Länsstyrelsen bedömer vidare att [REDACTED] har, i vart fall genom grov oaktsamhet, orsakat de nu konstaterade överträdelserna. Vid denna bedömning har Länsstyrelsen tagit särskild hänsyn till att [REDACTED]

² 1 kap. 2 § första stycket 16 penningtvättslagen.

³ Prop. 2016/17:173, ”Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism” s. 195.

⁴ 1 kap. 1 § penningtvättslagen.

██████████ underlåtit att sätta sig in i innebörden av det regelverk som har väsentligt betydelse för verksamheten, det vill säga penningtvättsregelverket.⁵

Med beaktande av de sammantagna omständigheterna i ärendet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett ingripande ska ske genom ett beslut om sanktionsavgift.

Företaget är en enskild firma och ses därmed som en fysisk person enligt penningtvättslagen. Sanktionsavgift för en fysisk person ska som högst fastställas till det högsta av (I) två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller (II) ett belopp i kronor motsvarande en miljon euro.

När sanktionsavgiftens storlek fastställs ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått, samt till den fysiska personens finansiella ställning och den vinst som gjorts till följd av överträdelsen.

Länsstyrelsen bedömer att det inte går att fastställa den vinst som företaget gjort till följd av överträdelsen. Länsstyrelsen har därför att fastställa sanktionsavgiften till ett belopp uppgående till 1 miljon euro, som nu motsvarar 11 200 000 kronor.

Av förarbeten framgår att sanktionsavgiftens storlek bör, som allmän utgångspunkt, stå i proportion till *överträdelsens allvarlighet*.⁶

Länsstyrelsen har konstaterat att bristerna i efterlevnaden av penningtvättsregelverket har varit av synnerligen allvarlig art. Detta eftersom företaget i fullständig avsaknad av en allmän riskbedömning och rutiner och riktlinjer som penningtvättsregelverket kräver att verksamhetsutövaren ska ha i sin verksamhet saknat förutsättningar helt för att kunna förebygga, upptäcka och rapportera penningtvätt och finansiering av terrorism. Företaget har därmed löpt en markant ökad risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen beaktar även att överträdelserna ligger inom företagets kontroll. Länsstyrelsens bedömning, som framgått tidigare, är att ██████████, i vart fall genom grov oaktsamhet, orsakat de nu konstaterade överträdelserna genom att ha underlåtit att sätta sig in i innebörden av penningtvättsregelverket. Vidare beaktar Länsstyrelsen att ██████████ av de totalt ██████████ genomförda transaktionerna under den granskade perioden skett med kontanta medel. Den totala omsättningen under den granskade perioden uppgick till ██████████ kronor varav ██████████ kronor

⁵ Prop. 2016/17:173 s. 553.

⁶ Prop. 2016/17:173 s. 556.

utgjorts av kontanter. Sammantaget är detta omständigheter som enligt Länsstyrelsens mening talar i försvårande riktning vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek.

Företaget har även, genom att inte ha följt penningtvättsregelverket, främjat osund konkurrens på marknaden. Länsstyrelsen beaktar således att företagets bristande regelefterlevnad kan ha inneburit fördelar för företaget jämfört med konkurrenter som följt penningtvättsregelverket och därigenom lagt både tid och resurser på att efterleva regelverket.

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn även tas till den aktuella personens finansiella ställning. Med finansiell ställning avses exempelvis företagets årsomsättning.⁷ Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.⁸

Av rapporten ur kassaapparaten framgår att företaget sedan den 1 februari 2022 och fram till och med den 20 april 2022 har genomfört [REDACTED] transaktioner som uppgått till sammanlagt [REDACTED] kronor, varav [REDACTED] transaktioner genomförts med kontanta medel. Det kontanta belopp som härrör till de [REDACTED] transaktioner uppgår till motsvarande [REDACTED] kronor.

Vid en samlad bedömning av överträdelsernas karaktär och med hänsyn till företagets omsättning från och med den 1 februari 2022, då företaget först inledde sin verksamhet, till och med den 20 april 2022 samt andra relevanta omständigheter bestämmer Länsstyrelsen sanktionsavgiften till 30 000 kronor.

Länsstyrelsen erinrar om följande

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. Skyldighet att ha upprättade, uppdaterade riskbedömningar och rutiner och riktlinjer kvarstår. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvättsregelverket genom nya tillsynsåtgärder.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § första stycket 16, 2 kap. 1–3 §§, 8 §, 13–14 §§, 15 § första stycket, 3 kap. 1 § första stycket, 2–3 §§, 6–14 §§, 16–17 §§, 19–20 §§, 4 kap. 1–3 §§, 6–7 §§, 9–10 §§, 5 kap. 1–8 §§, 11 §, 6 kap. 1–2 §§, 4–4 a §§, 7 kap. 1 § första stycket, 10 §, 11 § första och andra styckena, 13 §, 15–17 §§, 19 §, 21 §, 25 § andra stycket lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

⁷ Prop. 2016/17:173 s. 411; Prop. 2013/14:228 ”Förstärkta kapitaltäckningsregler” s. 240.

⁸ Prop. 2016/17:173 s. 357.

- 16 § första och andra styckena förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- 1 kap. 1 §, 2 kap. 2 §, 4–10 §§, 3 kap. 2–7 §§, 9 §, 12 §, 4 kap. 1 §, 5 kap. 1–2 §§, 6 kap. 2–3 §§ Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2021:36) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad chef för enheten för förvaltning Karin Hultman med jurist Diana Berkusaite som föredragande. I den slutliga handläggningen har även jurist Frida Berglund medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

1. Blankett för svar på sanktionsföreläggande
2. Gällande bestämmelser.